

Хэнтий аймгийн Монгол Ардын Хувьсгалт Намын
2020 оны 06 дүгээр сарын 22-р өдрийн
хуралдаанаар хэлэлцэж батлав.

МОНГОЛ АРДЫН ХУВЬСГАЛТ НАМЫН
ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ХЭРЛЭН СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН 2020 ОНЫ СОНГУУЛИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

“ИРГЭДЭЭ ДЭМЖДЭГ ХАН ХЭНТИЙ” ХӨТӨЛБӨР

ЗОРИЛГО:

Монгол Ардын Хувьсгалт Нам нь Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийнхээ нийтлэг эрх ашгийг удирдлага болгож ажлын байртай, баталгаатай орлоготой, тогтвортой хөгжлийг бий болгож, иргэдээ төрөлх нутагтаа сэтгэл хангалуун амьдрах боломжийг бүрдүүлэхэд оршино.

Дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд:

НЭГ. ИРГЭН ТАНЫ АМЬДРАЛД:

- Төрийн болон хувийн хэвшлийн салбарт нас, хүйс, намын харьяаллаар ялгаварлан гадуурхахыг таслан зогсооно.
- 0-2 насны хүүхдээ асарч байгаа эцэг эхчүүдэд тухайн орон нутгийн төсвөөс амьдрах хэмжээнд хүрэхүйц “баталгаатай орлого”-ыг олгох судалгаа хийнэ.
- Жирэмсэн эмэгтэйчүүд 3-5 насны хүүхэдтэй ажилчин, ажилтныг ажиллуулж буй аж ахуйн нэгжүүдийг татварын бодлогоор дэмжинэ.
- “Хан-Хэнтийн оюунлаг иргэн” төлөвшүүлэх зорилгоор сурлага, урлаг, спортын чиглэлээр бусдыгаа манлайсан сурагчдын мэргэжлийн болон Их дээд сургуульд суралцах зардлын тодорхой хувийг орон нутгийн хөрөнгөөс даадаг тогтолцоонд шилжүүлнэ.
- Өндөр өртөгтэй эруүл мэндийн эмчилгээ, үйлчилгээний зардлын тодорхой хувийг орон нутгийн төсвөөс гаргаж иргэддээ дэмжлэг үзүүлэх талаар судалгаа хийж бодлого боловсруулна.
- Иргэдийн авах цалин амьдралд нь хүрэлцэхүйц байх, ингэснээр хөдөлмөрийн хөлсөөрөө сайхан амьдрах боломжийг бүрдүүлнэ.
- Ядууралд өртсөн иргэдээ “Хүрэлцэхүйц орлого”-той болгох, ядуурлыг бүрмөсөн арилгах бодлого боловсруулна.

ХОЁР. ӨРХ, ГЭР БУЛИЙН АМЬДРАЛД:

Монгол Улсын тулгуур баялаг нь “Монгол өрх” мөн тул аймаг, сумын төвүүдэд амьдарч буй өрх гэр, залуу гэр бүл, иргэдийг тохилог орон сууцанд амьдрах бодлогыг боловсруулан өрх бүрийг орон сууцаар хангах зорилт тавьж ажиллана.

Үүнд:

- Монгол хүн эх орондоо эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг дээдлэж “Өрх бүрт орон сууц хөтөлбөр”-ийг суманд хэрэгжүүлэх эдийн засгийн эх үүсвэрийг судлана.
- Байшинтай малчин өрх хөтөлбөр хэрэгжүүлж сумын төв болон өвөлжөөндөө хувийн орон сууц барих бодлогыг дэмжинэ.
- Бичил болон өрхийн бизнесийг дэмжих талаар сумын төвүүдэд зөвлөх үйлчилгээг үзүүлэх төвүүд байгуулж нас насны онцлогт тохирсон тусгай хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.
- Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих санхүү, зээлийн төвүүдийг байгуулж, хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр зээл олгож айл өрх, аж ахуйн нэгжийн орлого, бизнесийн боломжийг нэмэгдүүлэх замаар ажлын байрыг шинээр бий болгоно.
- Сумандаа аж ахуй эрхлэх, ногоо тарих зэргээр өрхийн амьдралаа дээшлүүлэхэд орон нутгийн төсвөөс дэмжлэг үзүүлэх бодлого боловсруулна.

ГУРАВ. СУМЫН ХҮРЭЭНД:

- Сумын онцлогт тохирсон жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжиж, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх замаар иргэдээ орлогын баталгаатай эх үүсвэртэй болгоно.
- Аймаг орон нутгийн төрийн үйлчилгээний шат дамжлагуудыг цөөлж, бүх шатны байгууллагуудыг авлигаас ангид байлгах бодлого боловсруулна.
- Орон нутгийн төр засгийн байгууллага, албан тушаалтнууд хариуцлага хүлээдэггүй өнөөгийн гаж тогтолцоог халж Монгол хүнийг хамгаалдаг иргэндээ ээлтэй нутгийн захиргааны шинэ тогтолцоонд шилжинэ.
- Сумын төвийн дэд бүтцийн асуудлыг цогцоор шийдвэрлэн цэвэр агаар, эрүүл хөрс, ногоон байгууламж бүхий экологийн тэнцвэртэй орчныг бүрдүүлнэ.
- Залуучуудад зориулсан гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөр хэрэгжүүлж, сумандаа бизнес эрхлэгч залуучуудад зориулсан “Дундын оффис” байгуулж, жил бүр 50 гарааны бизнесийг дэмжинэ
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эцэг эхчүүдэд зориулсан ажлын цагийн уян хатан нөхцөлтэй ажлын байрууд бий болгоно..

- Ахмадуудыг төр засгийн байгууллагад сайн дурын зөвлөхөөр авч ажилуулж, ахмад мэргэжилтнүүдийг зохих урамшуултайгаар ажиллуулсан ААН-үүдийг татварын тогтолцоогоор урамшуулна.
- Сумын төвд Төр хувийн хэвшлийн оролцоотой хүүхэд, залуучуудын хөгжих орчин нөхцлийг бүрдүүлсэн хүрээлэн, клубууд, урлаг соёлын газрууд, судалгаа шинжилгээ, танин мэдэхүйн үйл ажиллагаа явуулах эрхийг аж ахуйн нэгжүүдэд чөлөөтэй олгоно.
- Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн, малын гаралтай нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлэх эрх зүйн өөрчлөлтийг хийнэ.
- Хүнсний аюулгүй байдлыг ханган, малын гаралтай эцсийн бүтээгдэхүүнийг экспортлон малчдын орлогыг төрөлжүүлэн нэмэгдүүлэх зорилгоор малыг эрүүлжүүлэх аяныг өрнүүлнэ.
- Суманд “Цагаан алт” болох ноос ноолуур боловсруулах, жижиг дунд үйлдвэр байгуулахыг дэмжинэ.
- Бэлчээрийг худаг усаар хангах бодлого боловсруулна.
- Хүүхдүүддээ чанартай боловсрол эзэмшүүлэх зорилгоор хөдөө орон нутагт багшлах боловсон хүчнийг дэмжих, сургалтад хамруулах үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх зорилгоор сумын засаг даргын дэргэд “Багш” сан байгуулж ажиллуулна.

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН
МОНГОЛ АРДЫН ХУВЬСГАЛТ НАМ**